

พรรณไม้ในโครงการหลวง

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้งโครงการหลวงขึ้นเป็นโครงการส่วนพระองค์เมื่อปี พ.ศ. 2512 จนถึงบัดนี้การบริหารงานได้เปลี่ยนเป็น มูลนิธิโครงการหลวง มีขอบข่ายงานครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดของภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน การดำเนินงานประกอบด้วยสถานีวิจัย 4 แห่ง ได้แก่ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง สถานีเกษตรหลวงปางดะ สถานีโครงการหลวงดอยอินทนนท์ ศูนย์วิจัยและส่งเสริมกาแฟอาราบิก้าแม่หลอด ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 34 แห่ง อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 25 แห่ง จังหวัดเชียงราย 5 แห่ง จังหวัดพะเยา 1 แห่ง จังหวัดลำพูน 1 แห่ง และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2 แห่ง พันธุ์ไม้ที่สำคัญที่ปลูกในสถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาของโครงการหลวงส่วนใหญ่เป็นพืชนำเข้าจากเขตหนาวหลายชนิด เป็นพืชเศรษฐกิจที่คนไทยคุ้นเคย เช่น ผักกาด มะเขือเทศ กะหล่ำปลี ผักสลัด (ผักกาดหอม) หากแต่ว่าเป็นสายพันธุ์ที่มีลักษณะที่แปลกใหม่ ต่างไปจากที่มีขายอยู่ทั่วไป นำมารับประทาน ทำให้เกิดความหลากหลายของพันธุ์ผักมากขึ้น ส่วนผลไม้อาจจะยังเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับประชากรในพื้นที่ราบที่จะรู้จักในลักษณะของผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ ห้อ บัวยี่ สาเล่ พลับ เป็นต้น ไม้ผลเหล่านี้ได้นำเข้ามาปลูกและปรับปรุงพันธุ์เรื่อยมาจนสามารถให้ผลที่มีรสชาติดี นอกจากผักและผลไม้แล้ว โครงการหลวงยังมีไม้ดอก - ไม้ประดับอีกหลากหลายชนิด ซึ่งจัดว่าเป็นสีสันและจุดเด่นของสถานีและศูนย์ต่างๆ ของโครงการหลวง ภาพที่ปรากฏในหนังสือนี้เป็นเพียงตัวแทนของความงามในบางส่วน การได้ไปเยือนด้วยตนเองจะทำให้ได้สัมผัสความงดงามของพรรณไม้ท่ามกลางธรรมชาติอันร่มรื่น

มูลนิธิ

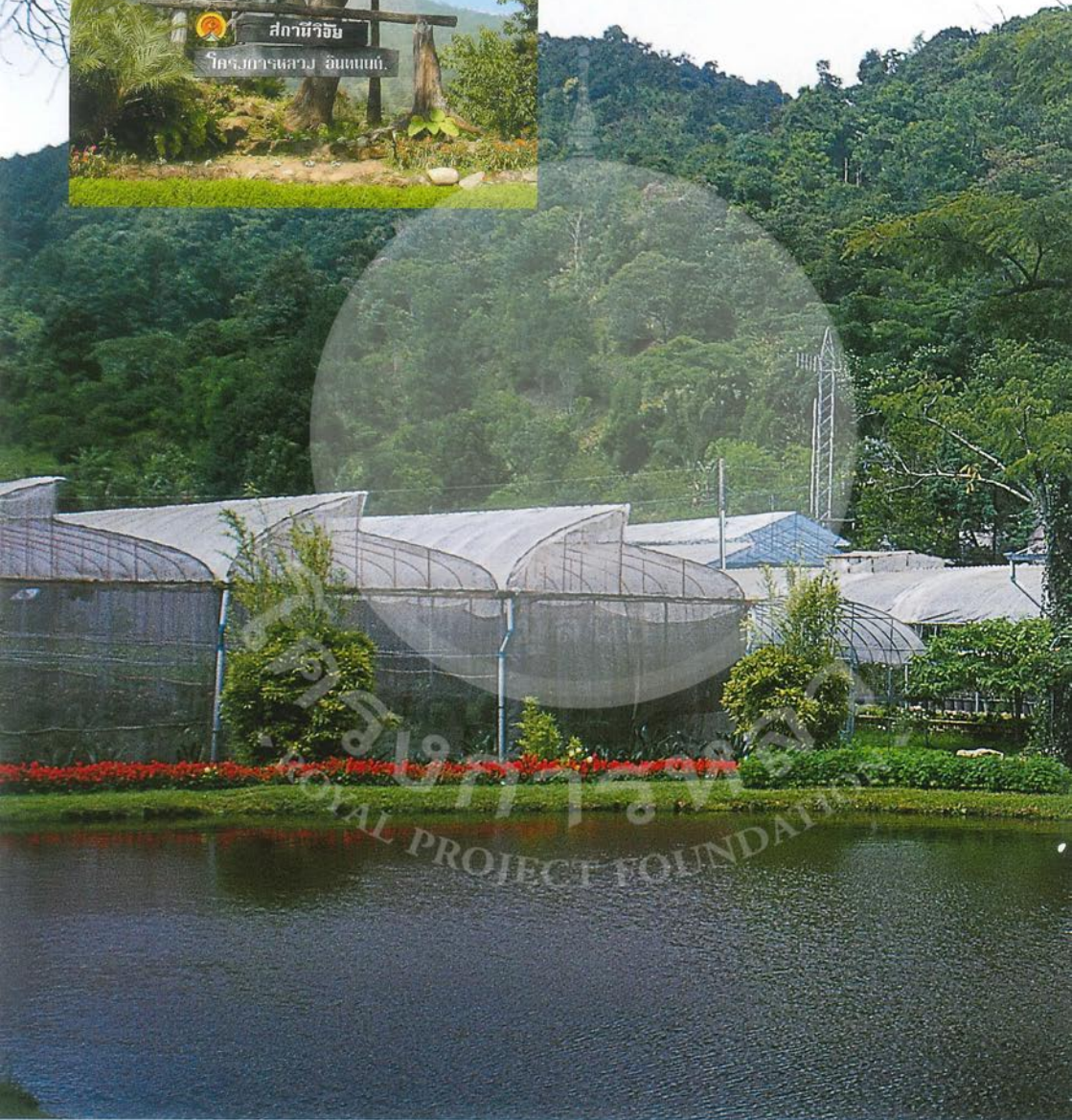
สีเสียด

(หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี)

ประธานมูลนิธิโครงการหลวง

สารบัญ

	หน้า
สถานีโครงการหลวงตอยอินทนนท์	4
สถานีเกษตรหลวงปางตะ	7
ศูนย์วิจัยและส่งเสริมกาแฟอาราบิก้าแม่ตลอด	8
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแกน้อย	9
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ	10
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง	12
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก	14
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง	16
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง	17
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบึงคำ	18
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางอู่	19
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงป่าเมี่ยง	20
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม	22
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ	23
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่โต	24
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุ่นหลวง	26
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย	27
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะเรียง	29
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่	30
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะเมาะ	31
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ	32
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	34
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจำ่ม	38
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก	40
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง	41
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยส้มป่อย	42

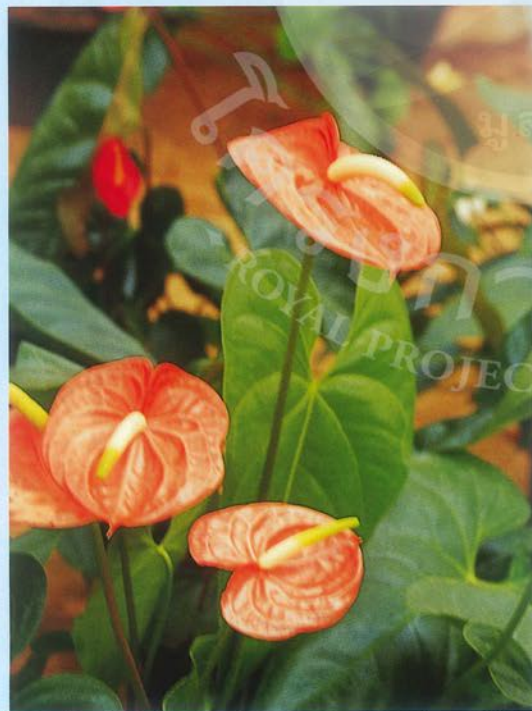
สถานีโครงการหลวงดอยอินทนนท์

เรือนปลูกพันธุ์ไม้ดอกและความร่มรื่นภายในสถานีฯ

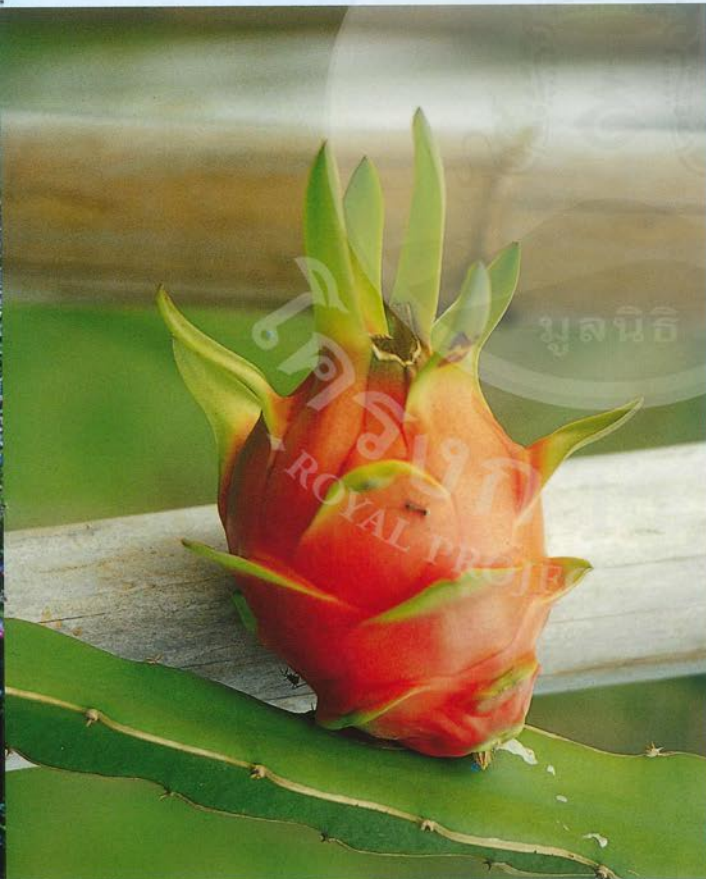

เบญจมาศ (*Chrysanthemum* sp.) หลากสี

หน้าวัว (*Anthurium andraeanum* Linden)

สถานีเกษตรหลวงปางดะ

แก้วมังกร (*Hylocereus undatus*) ผลไม้ชนิดใหม่

ศูนย์วิจัยและส่งเสริมกาแฟอราบิก้าแม่ตลอด

สำนักงานศูนย์วิจัยแม่ตลอด
Mae Lord Head Office

กาแฟ Coffee Plant (*Coffea arabica*)
ดอกสีขาวมีกลิ่นหอมสดชื่น

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแก่งน้อย

บ๊วย Chinese Apricot (*Prunus mume*)
ผลไม้ออกผลช่วงต้นฤดูร้อน

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ

นาข้าว (Paddy Rice Field) เหลืองอร่ามเมื่อต้นฤดูหนาว อยู่หน้าสถานี

เอื้องผึ้ง (*Dendrobium lindleyi*) เป็นพืชอิงอาศัยบนไม้ยืนต้น

บิกษาสวรรค์ Bird of Paradise (*Strelitzia reginae*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ถั่วหวานมีไต้ลีมรสหวานสมชื่อ

มะลิเลื้อย Jasmine (*Jasminum* sp.)

เยอบีร่า Gerbera (*Gerbera jamesonii*) เยอบีร่าหลากสีจากไร่นำมาจำหน่าย

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงดินตก

มะเขือเทศราชินี Tomato (*Lycopersicon esculentum*)

แตงกะเหรียง Chayote (*Sechium edule*) บางแห่งเรียกมะเขือเครือ มะระหวาน ฟักแก้ว หรือ ซาโยเต้ รับประทานได้ทั้งยอดอ่อน และผล

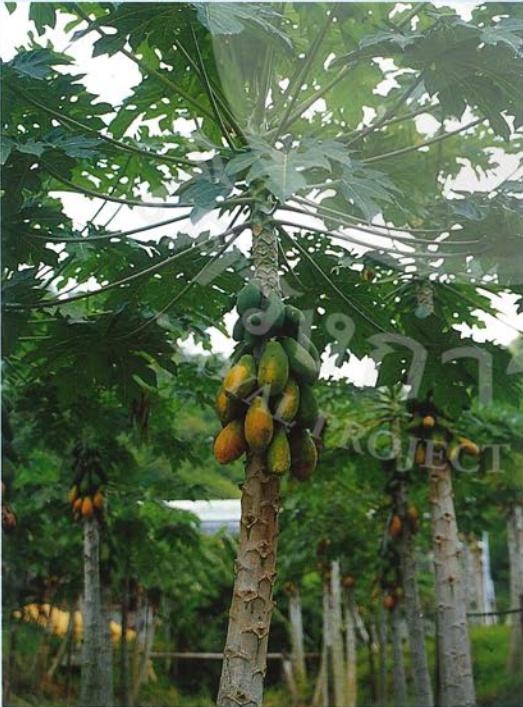

ดาหลา (*Etlingera elatior*) ดอกไม้สีสดุดดา

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง

อโวคาโด Avocado (*Persea americana*)
พบเห็นเสมอบนที่สูง

มะละกอ Papaya (*Carica papaya*)
พันธุ์ใหม่รสชาติที่นำลิ้มลอง

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง

หน้าวัว (*Anthurium andraeanum*)
ในศูนย์ฯ มีมากมายหลายสี

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางค่า

ทัศนียภาพอันสวยงามของภูลังกา (Phu Lang Kaa)

ขิงแดง (*Zingiber officinale* Roscoe) มีปลูกทั่วไป

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางอุ๋ง

ดอก - ผล พลับจีน Japanese persimmon (*Diospyros kaki* Linn.)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงป่าเมี่ยง

ท่านสามารถชื่นชมกับความงามของกล้วยไม้นานาชาติ เช่น ชิมบีเดียม (*Cymbidium* sp.)

เอื้องพรวัว (*Phaius tancarvilleae*)

รองเท้านารีเหลืองเลย Lady Slipper (*Paphiopedilum hirsutissimum*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม

แปลงปลูกพืชแบบสวนผสม
หญ้าแฝก Vetiver grass (*Vetiveria zizanioides*)
ที่มีคุณสมบัติขจัดมลพิษ

ชุมชนชาวกะเหรี่ยง (Karen village) ที่น่าสนใจ

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ

ม่อนเงาะ Scenery of Mon Ngo

แปลงผัก Vegetable crop

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่โต

พาร์สเลย์ Parsley (*Petroselinum crispum*)

มาคาเดเมีย Macadamia nut

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปิ่นหลวง

บร็อกโคลี่ Broccoli (*Brassica oleracea* var. *botrytis*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย

ปีแป้ Loquat (*Eriobotrya japonica*)

สเตติส Statice (*Limonium sinuatum*)

นอกจากพันธุ์ไม้ในศูนย์ฯ ต่างๆ บริเวณใกล้เคียงยังมีป่าธรรมชาติหลายแห่งที่มรรี้น พืชหลายชนิดมีลักษณะแปลก เช่น ต้าง
(*Brassaiopsis* sp.)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะเรียง

เสาวรศ Passion fruit (*Passiflora laurifolia*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่

พริกหวาน Sweet pepper (*Capsicum annuum* var. *grossum*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะ

คาโมมาย Chamomile (*Matricaria chamomilla*) ปลูกเพื่อทำเครื่องหอมและประดับสถานที่

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ

กุหลาบพวง (*Rosa* sp.)

บริเวณศูนย์แม่แอثرี่มีรีน มีผลไม้หลายชนิด เช่น สาลี่ Pear (*Pyrus pyrifolia*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์

ท่ามกลางทัศนียภาพที่สวยงามของศูนย์ฯ วัดจันทร์ มีโมเสกลักษณะแปลกตา

สนสองใบ (*Pinus merkusii*) ที่ขึ้นเป็นดงผืนใหญ่

กุหลาบพันธุ์ต่างๆ
ไม้ดอกที่พบเห็นทั่วไปบนที่สูง สร้างความสดชื่นชื่นฉ่ำนิรันดร์

พืชผักสำคัญต่างๆ ของศูนย์ฯ ได้แก่ ถั่วแขก (*Phaseolus vulgaris*)

เซจ Sedge (*Salvia officinalis*)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม

บริเวณภายในศูนย์ฯ ที่เรียบง่าย

ผักสดมีให้เก็บหากจ๋ามศูนย์ฯ

Passiflora อีก 2 ชนิดที่น่าสนใจ

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก

แปลงผักสลัด Lettuce (*Lactuca sativa*)

เบญจมาศ Garden Chrysanthemum (*Chrysanthemum* sp.)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง

ทัศนียภาพบริเวณศูนย์ฯ

จักรี (Dahlia pinnata)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยส้มป่อย

สเตติส Statice (*Limonium sinuatum*) เป็นทุ่งตุลละลานตา

ตุ๊กตาญี่ปุ่น (*Fuchsia hybrids*)

สังวาลย์พระอินทร์ Waxy plant (*Hoya sp.*)

ลำโพงต้น (*Datura arborea*)

บักเฒ่า (*Gamphocarpus fruticosus*)

เทียนดอย (*Impatiens violaefflora*)

ว่านไก่แดง (*Aeschynanthus* sp.)

คอรีนฟลาวเวอร์ Corn flower (*Centaurea* sp.)

ลำต้นอวบหนา คล้ายกระบองเพชร (*Huernia* sp.)

แพนซี Pansy (*Viola hybrid*)

ฟลิสด (Phlox sp.)

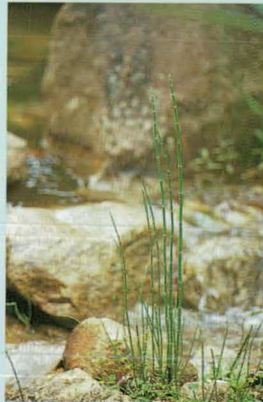
Gypsophyllum sp. สีขาวสะอาดสะดุดตา

Pansy (*Viola cornuta*)

เฟินเป็นสัญลักษณ์ของความชุ่มชื้น
ในป่ารอบๆ โครงการหลวงจะพบป่าดิบชื้นทั่วไป
สามารถค้นหาพันธุ์ไม้ต่างๆ ได้
บริเวณลำธารใกล้โครงการหลวงหลายแห่ง
ท่านสามารถพบพันธุ์ไม้ดึกดำบรรพ์ที่เริ่มมีชีวิต
อุบัติขึ้นมานานโลกเมื่อ 350 ล้านปีมาแล้ว
เช่น หน้ำากอดบ้อง (*Equisetum debile*)

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี
ประธานมูลนิธิโครงการหลวง

ที่ปรึกษา

นายปิติพงศ์ พิ๋งบุญ ณ อยุธยา
นายอนันต์ ภูสิทธิกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ตูวานนท์
ศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ -
ฝ่ายกิจการพิเศษ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอบคุณ

นายสุทัศน์ ปลื้มปัญญา

ผู้อำนวยการกองพัฒนาเกษตรที่สูง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะทำงาน

อาจารย์ ดร. ชูศรี ไตรสนธิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริทวรรณ ไตรสนธิ
อาจารย์อรุโณทัย จำปีทอง
นางสาวอังคณา อินตา
นางสาวพฤษภา ภูปาน
นางสาวทัศนีย์พร สุขโชติ
นายอัครสิทธิ์ บุญสังแท้
นางสาวรัชชพร สภานุชาด

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิ่ง จำกัด (มหาชน)

ปีพ.ศ. ๒๕๕๖

